

นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย *

Policy and operational guideline to support the administration of culture councils in Thailand

เมธพร คงคาน้อย **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย โดยใช้แบบสำรวจสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานและเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ซึ่งเก็บข้อมูลจากสมาชิกสภาวัฒนธรรม ผู้บริหารของกระทรวงวัฒนธรรม และ นักวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในปัจจุบัน พบปัญหาในเรื่องงบประมาณ การวางแผนปฏิบัติงานและการติดตามประเมินผล การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ รวมไปถึงการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมและการได้รับความร่วมมือจากองค์กรอื่น

2. นโยบายเพื่อการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย ได้แก่ นโยบายการผลักดันให้งานวัฒนธรรมเป็นวาระแห่งชาติ นโยบายการสนับสนุนให้สภาวัฒนธรรมเป็นองค์กรหลักในการบูรณางานวัฒนธรรม และศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม นโยบายส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนางานวัฒนธรรม นโยบายสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานวัฒนธรรม นโยบายการผลักดันให้มีระเบียบและข้อปฏิบัติของสภาวัฒนธรรม นโยบายพัฒนาระบบบริหารงานวัฒนธรรม และนโยบายส่งเสริมการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม

3. แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ การให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้กำกับดูแลงานวัฒนธรรมโดยตรง การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนธำรงรักษาวรรณมไทย การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม การสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นพร้อมกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บและเผยแพร่องค์ความรู้ การสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นด้านวัฒนธรรม การกำหนดรูปแบบ หลักการความร่วมมือและสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้ชัดเจน การเร่งรัดแก้ไขกฎ ระเบียบ สภาวัฒนธรรมให้เป็นปัจจุบัน การพัฒนาบุคลากรสภาวัฒนธรรม การจัดตั้งอาสาสมัครวัฒนธรรมท้องถิ่น การให้งบประมาณสนับสนุนเพิ่มขึ้นของภาครัฐเพื่อดำเนินงานวัฒนธรรม และ การประชาสัมพันธ์องค์ความรู้และสร้างเครือข่ายเพื่อเผยแพร่งานวัฒนธรรมเชิงรุก

* วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย

** นักศึกษาปริญญาโท บัณฑิตมหาวิทยาลัยศิลปากร e-mail: khongkhanoy_mathaporn@yahoo.com

Abstract

The purposes of this research were to study policies and operational guidelines to support the operation of Cultural Councils in Thailand using Delphi Technique. The conclusion was drawn respondents who were members of the Cultural Councils, executives from the Ministry of Culture and scholars.

The results of this research showed that;

1. The problems and obstacles of the Cultural Council nowadays included inadequate financial support, operational planning and evaluation, cultural activities promotion, public relations and dissemination of information, as well as cultural surveillance and cooperation from relevant organizations.

2. The policies for the conduct of the Cultural Councils were as follows: to push forward the national agenda on culture, to promote the Cultural Council as a core integrated cultural organization and a center of cultural knowledge, to encourage cooperation from all sectors, to enhance participation to specify the directions of cultural operation, to advance the formation of Cultural Council's rules and regulations, to develop cultural administrative system, and to publicize cultural tasks.

3. The directions to enhance the operation of the Cultural Council could be summarized as follows: to have the tasks of the cultural council directly regulated by the prime minister, to encourage the public to preserve Thai culture, to organize cultural activities, to promote effective study and research on Thai and local culture by using technological method in collecting and disseminating the acquired knowledge, to encourage the academic institutions to design a local curriculum on culture, to specify the forms and principles of cooperation and encourage public participation from all sectors, to accelerate the amendment of rules and regulations, to develop Cultural Council personnel, to set up a group of local cultural volunteers, to increase the government's financial support allocated to carry out cultural tasks, and to publicize the body of knowledge and create a network in order to propagate proactive cultural operation.

บทนำ

สภาวัฒนธรรมเป็นองค์กรภาคประชาชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้คนไทยในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมและรวมตัวกันโดยสมัครใจเพื่อดำเนินการรักษาสืบสาน สร้างสรรค์วัฒนธรรมของท้องถิ่น รวมทั้งเป็นองค์กรที่ผลักดันให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของในท้องถิ่น เป็นศูนย์กลางในการติดต่อประสานงาน ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมทางวัฒนธรรม มีการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ สมาชิกสภาวัฒนธรรมมาจากผู้แทนองค์กรที่ดำเนินงานด้าน

วัฒนธรรมหรือองค์กรที่ดำเนินงานอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งเป็นองค์กรเครือข่ายวัฒนธรรมไม่น้อยกว่า 5 กลุ่มได้แก่ (1) เครือข่ายภาครัฐ ได้แก่ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาครัฐที่เป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรภาครัฐในลักษณะอื่นๆ ที่ดำเนินงานอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ (2) เครือข่ายภาคเอกชน ได้แก่ องค์กรที่เกิดจากการรวมตัวกันจัดตั้งและดำเนินการตามกฎหมายและกฎระเบียบของทางราชการ เช่น สมาคม มูลนิธิ องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรการกุศลหรือองค์กรภาคเอกชนอื่นที่ดำเนินการอยู่ในท้องถิ่น (3) เครือข่ายภาคชุมชน ได้แก่ องค์กรที่เกิดจากการรวมตัวกันตามความสมัครใจและความถนัดของประชาชน นอกเหนือจากองค์กรตามข้อ 2 และดำเนินงานอยู่ในท้องถิ่น เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเยาวชน กลุ่มประชาสังคม กลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น (4) เครือข่ายภาคธุรกิจ ได้แก่ องค์กรที่เกิดจากการรวมตัวกันของผู้ประกอบการทางธุรกิจต่างๆ เช่น บริษัท ห้างร้านหรือร้านค้า สถานบริหาร สถาบันการเงิน สหกรณ์ สหกรณ์ และองค์กรธุรกิจอื่นที่มีอยู่ในท้องถิ่นและ (5) เครือข่ายภาควิชาการ ได้แก่ สถาบันการศึกษา หน่วยงานด้านศาสนา ศิลปกรรม ศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ศูนย์วัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ กลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการด้านต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น

สภาวัฒนธรรมมีหน้าที่รับผิดชอบตามระเบียบกระทรวงวัฒนธรรมว่าด้วย สภาวัฒนธรรม พ.ศ. 2551 ดังนี้ (1) เสนอข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่างๆประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการดำเนินงานและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวัฒนธรรม (2) เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวคิดในการดำเนินงานวัฒนธรรม รวมทั้งเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายการดำเนินงานวัฒนธรรม (3) ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาการดำเนินงานวัฒนธรรมร่วมกับองค์กรภาคีและเครือข่ายวัฒนธรรม (4) ระดมทรัพยากรบุคลากรและสรรพกำลังต่างๆจากหน่วยงานและองค์กร (5) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมขององค์กรภาคีและเครือข่ายวัฒนธรรมต่างๆเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา สร้างสรรค์ เผยแพร่ แลกเปลี่ยนสืบทอด (6) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลการดำเนินงานขององค์กรภาคีและเครือข่ายวัฒนธรรมต่างๆ (7) ดำเนินการอื่นๆตามที่กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จังหวัด กรุงเทพมหานครหรือหน่วยงานอื่นๆขอความร่วมมือ (8) ปฏิบัติตามธรรมนูญหรือข้อบังคับของสภาวัฒนธรรม (9) ปฏิบัติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมที่ไม่ขัดแย้งต่อคุณธรรม จริยธรรม และข้อกฎหมาย และ(10) เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

สภาวัฒนธรรมดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานวัฒนธรรมให้แก่สภาวัฒนธรรม ดังนั้น นโยบายนี้เองจะเป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางในการบริหารงานของสภาวัฒนธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจสำหรับปฏิบัติการกิจต่างๆที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารและหน่วยงานที่กำกับดูแลสภาวัฒนธรรม นโยบายจะช่วยให้สภาวัฒนธรรมทราบว่าทำอะไร ทำอย่างไรและใช้ปัจจัยชนิดใดบ้าง สมาชิกสภาวัฒนธรรมจะได้เข้าใจถึงภารกิจขององค์กร ก่อให้เกิดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทำให้การทำงานของสมาชิกในองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีทิศทางที่ชัดเจน รวมทั้งวิธีการที่จะปฏิบัติการกิจให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และนโยบายยังช่วยให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นไปได้ง่ายขึ้น นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารแล้ว ความสำคัญของนโยบายยังอยู่ที่การใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานที่สำคัญสี่ด้านคือ (1) เป็นกรอบในการพัฒนาองค์กร สังคมและประเทศชาติ นโยบายขององค์กรมีผลกระทบต่อทุกคนในองค์กร นโยบายของประเทศมี

ผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งถ้าเป็นนโยบายสาธารณะยิ่งมีความสำคัญมากเพราะประชาชนทุกคนมีผลได้ผลเสีย (2) เป็นกรอบในการวางแผน ในการจัดทำแผนทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว แผนของหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน สิ่งที่ต้องกำหนดขึ้นก่อนเป็นพื้นฐานเบื้องต้นคือ วัตถุประสงค์และนโยบาย นโยบายจึงเป็นกรอบสำคัญในการวางแผน ซึ่งแผนจะรองรับและสอดคล้องกับนโยบาย (3) เป็นกรอบในการตัดสินใจ นโยบายที่ดีจะเป็นกรอบในการตัดสินใจทำให้ตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ประหยัดเวลา และ (4) เป็นกรอบในการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรว่า ได้ปฏิบัติไปมากน้อยเพียงใด ทำให้รู้ว่าการปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบายหรือไม่ มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด ซึ่งนโยบายจะเป็นตัวชี้แนวทางให้การปฏิบัติงานขององค์กรบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

สภาวัฒนธรรมจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบันแต่ปัญหาอุปสรรคด้านการดำเนินงาน วัฒนธรรมก็เกิดขึ้นตลอดเวลา ซึ่งสามารถทราบได้จากงานวิจัยหลายฉบับที่ค้นพบสภาพปัญหาในการดำเนินงาน วัฒนธรรมเช่นงานวิจัยของเอมอร โกลละสุต สรุปปัญหาการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดศรีสะเกษ คือ (1) ความไม่ชัดเจนของโครงสร้างและขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน ทำให้งานทั้งหมดไปอยู่ที่สำนักเลขาธิการ สภาวัฒนธรรมจังหวัด ซึ่งปัจจุบันคือ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ส่วนการจัดรูปแบบองค์กร โครงสร้างการบริหารงานขององค์กรไม่มีเอกภาพ ไม่มีอำนาจในการบังคับบัญชาและขั้นตอนการดำเนินงานไม่มีความชัดเจน (2) ด้านการบริหารจัดการองค์กร คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมยังไม่ทราบบทบาทและหน้าที่ ตามกฎระเบียบและข้อบังคับของกระทรวงวัฒนธรรม ว่าด้วยสภาวัฒนธรรม พ.ศ. 2546 (3) ด้านการวางแผนการดำเนินงานและการประสานแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ คณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมไม่มีความรู้ในด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการวางแผนงานโครงการของสภาวัฒนธรรม ทำให้การวางแผนและบูรณาการอย่างไม่เป็นระบบ ไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ พันธกิจ วางแผนงานและตัวบุคคลที่จะปฏิบัติงานด้านการติดต่อสื่อสารกับเครือข่ายทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติงานมากขึ้นขาดการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน (4) การขาดความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและชุมชน ระดับท้องถิ่น (5) ด้านการศึกษา วิจัยขาดการศึกษาวิจัยและเผยแพร่วัฒนธรรมที่เหมาะสม การขาดแคลนผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมที่จะให้ความรู้ในเรื่องการวิจัยด้านวัฒนธรรม ด้านการเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และแนวคิดในการดำเนินงาน ขาดการเสนอโครงการตามความต้องการของท้องถิ่นและข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ศึกษาได้ (6) ด้านการระดมทรัพยากรในการดำเนินงานวัฒนธรรม ขาดการยกย่องผู้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขาดการส่งเสริมให้มีการใช้ภูมิปัญญาไทยในการดำเนินชีวิต ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่ วัฒนธรรม ปัญหา คือ สภาวัฒนธรรมไม่สร้างแรงจูงใจกับเครือข่ายเครือข่ายทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีผลงานดีเด่น และไม่ให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านวัฒนธรรมกับชุมชน (7) ด้านการประสานงานยังขาดความเข้าใจในมิติการดำเนินงานทางวัฒนธรรม และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสภายังขาดความต่อเนื่องอย่างเป็นกระบวนการ ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของสภาวัฒนธรรมน้อย (8) ไม่มีการสร้างแรงจูงใจให้คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมมาช่วยปฏิบัติงานทำให้ขาดความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมและบริหารสภาวัฒนธรรม (9) การรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาที่พบ คือ การขาดงบประมาณในการประชุมและรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ สภาวัฒนธรรมในระดับต่างๆ ส่งผลต่อการจัดทำรายงานให้สาธารณชนได้ทราบ ซึ่งสาเหตุมาจากการไม่มีเครื่องมือ

ในการปฏิบัติงาน สภาวัฒนธรรมส่วนมากไม่มีเครื่องมือที่ทันสมัยในการเก็บและบันทึกข้อมูลด้านวัฒนธรรมเป็นของสภาวัฒนธรรมเอง ต้องให้สำนักงานเลขาธิการสภาวัฒนธรรมเป็นผู้ดำเนินการให้ ดังนั้นจึงทำให้ข้อมูลเครือข่ายทางวัฒนธรรมไม่เป็นปัจจุบันและไม่แพร่หลายขาดตกบกพร่องไป นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานและการดำเนินงานวัฒนธรรม พบว่า การดำเนินงานวัฒนธรรมยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดการระดมสรรพกำลังสนับสนุนการดำเนินงานสืบสานวัฒนธรรม การประสานงานภาครัฐกับภาคเอกชนและประชาชนยังด้อยประสิทธิภาพ ไม่มีข้อมูลประกอบการดำเนินงานวัฒนธรรม เช่น ข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่น ข้อมูลชุมชน ข้อมูลบุคคล ข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรม เป็นต้น ขณะที่องค์กรที่ดำเนินงานวัฒนธรรมในปัจจุบันมีขีดจำกัดในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ขาดการดำเนินงานในรูปของเครือข่ายและทรัพยากรสนับสนุนซึ่งกันและกัน และงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมยังน้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อการสืบสานวัฒนธรรมของชาติ

จากปัญหาที่มีความสอดคล้องกันข้างต้นนั้นเป็นปัจจัยในการบริหาร และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวัฒนธรรมในประเทศไทย ผู้วิจัยเห็นว่า ภาครัฐควรต้องหาแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวให้กับองค์กรเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและกำหนดแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมให้กับสภาวัฒนธรรม เพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินงานวัฒนธรรมของสภาวัฒนธรรม ซึ่งยังไม่ปรากฏงานวิจัยฉบับใดที่ศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายเพื่อการแก้ปัญหาของสภาวัฒนธรรม ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงนโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทยว่าควรมีนโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมเป็นอย่างไร ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมของภาครัฐต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษานโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดในการศึกษาสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม

แนวคิดในการการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม ใช้การศึกษาจากบทบาหน้าที่ของสภาวัฒนธรรม ตามระเบียบกระทรวงวัฒนธรรมว่าด้วยสภาวัฒนธรรม พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย ด้านการวางแผนการปฏิบัติงานวัฒนธรรม การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน องค์ความรู้ทางวัฒนธรรม การพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรอื่น ทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานวัฒนธรรม การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานวัฒนธรรม และการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

2. แนวคิดในการกำหนดนโยบาย

แนวคิดในการกำหนดนโยบาย ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของนักวิชาการดังต่อไปนี้

Harold D. Lasswell จำแนกกระบวนการในการกำหนดนโยบายออกเป็น 7 ขั้นตอนคือ

- (1) ขั้นการค้นหาและรวบรวมข้อมูล (2) ขั้นการรับรองและสนับสนุนการกำหนดนโยบาย (3) ขั้นดำเนินการกำหนดนโยบาย (4) ขั้นการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม (5) ขั้นการนำเอานโยบายไปประยุกต์ปฏิบัติ (6) ขั้นการประเมินผลของนโยบายและ (7) ขั้นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบาย

William W. Boyer แบ่งกระบวนการกำหนดนโยบายออกเป็น 5 ขั้นตอนคือ (1) การเสนอความคิดริเริ่ม (initiating) (2) การยกร่างนโยบายขั้นต้น (preliminary drafting) (3) การเข้ามีส่วนร่วมของสาธารณชน (public participation) (4) การยกร่างนโยบาย (final drafting) (5) การประเมินทบทวน (reviewing)

Jame E. Anderson กำหนดกระบวนการกำหนดนโยบาย 4 ประการคือ (1) การรวบรวมปัญหา (2) การเสนอร่างนโยบาย (3) การเลือกทางเลือกเพื่อตัดสินใจนโยบาย และ (4) การประกาศใช้เป็นนโยบาย

Thomas R. Dye แบ่งกระบวนการกำหนดนโยบายประกอบด้วย (1) ขั้นระบุปัญหาเป็นการจำแนกปัญหา นโยบาย (2) ขั้นการจัดทำข้อเสนอ นโยบาย โดยริเริ่มและพัฒนากฎหมายจากกรอบนโยบายขององค์กรรัฐ (3) ขั้นประกาศเป็นนโยบาย การทำนโยบายให้ถูกต้องตามกฎหมาย

William N. Dunn เสนอกระบวนการกำหนดนโยบายไว้ 5 ขั้นตอนคือ (1) การกำหนดโครงสร้างของปัญหาโดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อให้การจำแนกและระบุปัญหาได้ชัดเจน (2) การตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุและผลของนโยบายที่ผ่านมา (3) การทำนายสภาพแวดล้อมและผลลัพธ์ของชุดการปฏิบัติที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อประกอบการตัดสินใจ (4) การกำหนดทางเลือกนโยบายเพื่อนำไปปฏิบัติและ (5) การจัดทำเป็นนโยบาย

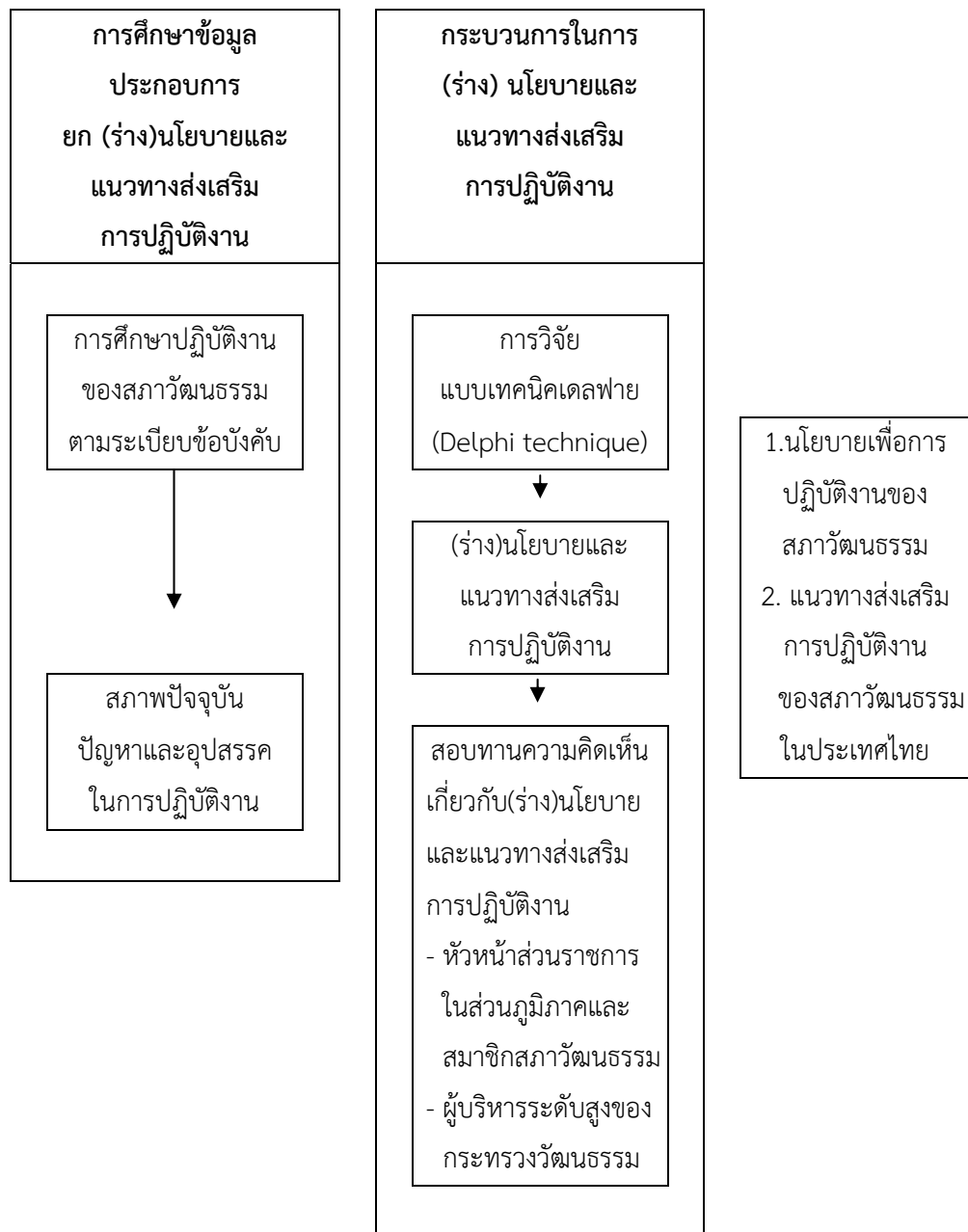
Francisco Magno และ Ian Jayson Hecita นำเสนอกระบวนการกำหนดนโยบายประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ (1) การกำหนดวาระแห่งนโยบายและกำหนดและระบุปัญหาที่เกี่ยวข้อง (2) การจัดทำโครงสร้างนโยบาย (3) การยอมรับนโยบาย (4) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติและ (5) การวัดและประเมินผลนโยบาย

เมื่อนำกระบวนการกำหนดนโยบายจากนักวิชาการข้างต้นมาวิเคราะห์และสังเคราะห์พบว่า กระบวนการกำหนดนโยบายที่สำคัญมีขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 การค้นหาและจำแนกปัญหา โดยการรวบรวมข้อมูลปัญหาที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 การจัดทำโครงสร้างหรือข้อเสนอ นโยบาย
- 2.3 การกำหนดทางเลือกเพื่อตัดสินใจนโยบาย
- 2.4 การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
- 2.5 การวัดและประเมินผลนโยบาย

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่ 2.1 – 2.3 เท่านั้น เนื่องจากมีระยะเวลาที่จำกัดของงานวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ประเภทการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะด้วยกันคือ

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมโดยการวิจัยเชิงสำรวจ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม ได้แก่ การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์ลักษณะงานของสภาวัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ 2 สำรวจสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสภาวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการนำผลการการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจ สภาพปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม ประกอบด้วย

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและการปฏิบัติงานในสภาวัฒนธรรมในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

2. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสภาวัฒนธรรม ประกอบด้วย (1) การเสนอข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่างๆ ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการดำเนินงานและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานวัฒนธรรม (2) เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และแนวคิดในการดำเนินงานวัฒนธรรม รวมทั้งเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายการดำเนินงานวัฒนธรรม (3) การส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาการดำเนินงานวัฒนธรรมร่วมกับองค์กรภาคีและเครือข่ายวัฒนธรรม (4) การระดมทรัพยากร บุคลากรและสรรพกำลังต่างๆจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆเพื่อการดำเนินงานวัฒนธรรม (5) การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมขององค์กรภาคีและเครือข่ายวัฒนธรรม เพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา สร้างสรรค์ เผยแพร่ แลกเปลี่ยน สืบทอด และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม (6) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลการดำเนินงานขององค์กรภาคีและเครือข่ายวัฒนธรรม (7) การดำเนินการอื่นๆ ตามที่กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จังหวัด กรุงเทพมหานครหรือหน่วยงานอื่นๆขอความร่วมมือ (8) การปฏิบัติตามธรรมเนียมหรือข้อบังคับของสภาวัฒนธรรม (9) การปฏิบัติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมที่ไม่ขัดแย้งต่อคุณธรรม จริยธรรมและข้อกฎหมาย (10) การเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสภาวัฒนธรรมจากสภาวัฒนธรรมทั่วประเทศ จำนวน 1,003 แห่ง

ตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสภาวัฒนธรรม จำนวน 5 คน จากสภาวัฒนธรรม จำนวน 278 แห่ง ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน(Krejcie and Morgan) ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 278 แห่ง และดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ให้ข้อมูล (respondents) คือ สมาชิกสภาวัฒนธรรมที่ได้มาจาก สภาวัฒนธรรมในขั้นตอนที่ 1 จำนวน 278 แห่ง ดังนั้น สภาวัฒนธรรมแต่ละแห่งจะมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 5 คน รวมมีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 1,390 คน โดยผู้ให้ข้อมูลแต่ละแห่งได้แก่ ประธานสภาวัฒนธรรม 1 คน รองประธาน สภาวัฒนธรรม 1 คน เลขาธิการสภาวัฒนธรรม 1 คน กรรมการบริหารสภาวัฒนธรรม 1 คน และสมาชิกสภาวัฒนธรรม 1 คน

ซึ่งการสำรวจสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมนี้ นำเป็นข้อมูลในการศึกษาระยะที่ 2 ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ชุด ก ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และการปฏิบัติงานในสภาวัฒนธรรมในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานวัฒนธรรมตามบทบาทหน้าที่ของสภาวัฒนธรรมในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (open ended) เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสภาวัฒนธรรม

ระยะที่ 2 กรอบแนวทางในการศึกษา (ร่าง) นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนา(ร่าง)นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการเลือกผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน โดยวิธี Snowball Technique เลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานด้านวัฒนธรรมในแต่ละกลุ่ม จำนวน 3 กลุ่มๆละ 7 คน รวมทั้งหมด 21 คน คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงวัฒนธรรม จำนวน 7 คน กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากสภาวัฒนธรรม จำนวน 7 คน และกลุ่มที่ 3 กลุ่มนักวิชาการหรือผู้สนใจงานด้านวัฒนธรรม จำนวน 7 คน

ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถาม ชุด ข (สอบถามรอบที่ 1) แบบสอบถาม ชุด ค (สอบถามรอบที่ 2) และแบบสอบถาม ชุด ง (สอบถามรอบที่ 3) รายละเอียดในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ มีดังนี้

1. แบบสอบถาม ชุด ข (สอบถามรอบที่ 1) เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open ended) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการนำผลการศึกษาสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามและนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (content validity) ภาษาที่ใช้ และความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence = IOC)

2. แบบสอบถาม ชุด ค (สอบถามรอบที่ 2) เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถาม ชุด ข (สอบถามรอบที่ 1) มาพัฒนาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวความคิดของไลเคิร์ต (Likert's rating scale) และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (content validity) ภาษาที่ใช้ และความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence = IOC) และปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์

3. แบบสอบถาม ชุด ง (สอบถามรอบที่ 3) มีลักษณะข้อคำถามเหมือนกับแบบสอบถาม ชุด ค (สอบถามรอบที่ 2) แต่มีการเพิ่มเติมการรายงานให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทราบความคิดเห็นของกลุ่ม โดยแสดงตำแหน่งของค่ามัธยฐาน (median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) ของแต่ละข้อคำถาม รวมทั้งตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญคนนั้นตอบในแบบสอบถาม ชุด ค (สอบถามรอบที่ 2)

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน โดยการสอบถาม จำนวน 3 รอบ

ระยะที่ 3 (ร่าง)นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม

เป็นการผลการศึกษาจากระยะที่ 2 พัฒนาเป็นแบบสอบถาม ชุด จ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมของ (ร่าง) นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม โดยผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม ผลที่ได้จากระยะนี้นำไปเป็น (ร่าง)นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมใช้ในระยะต่อไป

ระยะที่ 4 สำนวความคิดเห็นเกี่ยวกับ(ร่าง)นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของ สภาวัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ 1 สอบถามความเห็นโดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนามาจาก (ร่าง)นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม จากหัวหน้าส่วนราชการในส่วนภูมิภาคของกระทรวงวัฒนธรรม จำนวน 75 คน และสภาวัฒนธรรมทั่วประเทศ จำนวน 380 คน ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ขั้นตอนที่ 2 สอบทานความคิดเห็นจากผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงวัฒนธรรม โดยการวิพากษ์ เพื่อนำความคิดเห็นมาเป็นข้อมูลสนับสนุน

ระยะที่ 5 นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูลและลงรหัส แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมใช้ค่าความถี่ (frequencies) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ชุด ข ใช้วิธีการนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมารวบรวมความคิดเห็นและวิเคราะห์โดยละเอียดแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นต่างๆ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ชุด ค และชุด ง ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ใช้วิธีหาค่าทางสถิติได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าฐานนิยม (mode) ค่ามัธยฐาน (median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) ของแต่ละข้อคำถาม

4. ค่ามัธยฐานที่กำหนดเป็นเกณฑ์การยอมรับในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องมีความเห็นว่ามีเหมาะสมมากที่สุด คือ ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป

5. ค่าความสอดคล้องที่กำหนดเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในการวิจัย คือ มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) เท่ากับหรือน้อยกว่า 1.00

ผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม

1.1 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม พบว่า สภาวัฒนธรรมร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุดในการกำหนดนโยบายหรือจัดทำแผนการดำเนินงาน วัฒนธรรมและบรรจุแผนการปฏิบัติงานวัฒนธรรมเข้ากับแผนประจำปี การให้คำปรึกษาและแนะนำการดำเนินงานวัฒนธรรม และสภาวัฒนธรรมได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สภาวัฒนธรรมได้รับความร่วมมือกับภาคประชาชนมากที่สุด ในการศึกษาดูงานหรือทัศนศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมและได้มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมให้กับภาคประชาชน

ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาสภาวัฒนธรรมส่วนใหญ่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในประเด็น การเสนอกรอบแนวทางการปฏิบัติงาน การจัดอบรมความรู้ด้านวัฒนธรรม การจัดประชุมทางวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ด้านวัฒนธรรม การสร้างแกนนำในองค์กรอื่นเพื่อเป็นกลไกสนับสนุนการดำเนินงาน วัฒนธรรม การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลการดำเนินงานวัฒนธรรม และไม่มีการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมให้กับองค์กรใดเลย

กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ภาครัฐควรมีนโยบายเพื่อการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 การพัฒนาความร่วมมือด้านวัฒนธรรมกับองค์กรต่างๆ ลำดับที่ 2 การวางแผนการดำเนินงานที่มีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน ลำดับที่ 3 การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการกำหนดนโยบายระดับประเทศ ลำดับที่ 4 การประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพเข้าถึงทุกพื้นที่ ลำดับที่ 5 การบริหารจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรม ลำดับที่ 6 การระดมทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม ลำดับที่ 7 การส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมแก่องค์กรต่างๆ ลำดับที่ 8 บทบาทการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมสภาวัฒนธรรม และ ลำดับที่ 9 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของสภาวัฒนธรรม พบว่า

ด้านการวางแผนการปฏิบัติงานวัฒนธรรม ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์กรภาครัฐ และองค์กรการศึกษา ตามลำดับ

ด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากองค์กรภาครัฐมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรการศึกษา ตามลำดับ

ด้านองค์ความรู้ทางวัฒนธรรม ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากการขาดองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมขององค์กรภาครัฐมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์กรภาคประชาชน และองค์กรปกครองท้องถิ่น ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาความร่วมมือ ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากองค์กรปกครองท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์กรภาคประชาชน และองค์กรการศึกษา ตามลำดับ

ด้านทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานวัฒนธรรม ปัญหาและอุปสรรคเกิดองค์กรภาคประชาชนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์กรปกครองท้องถิ่น และองค์กรภาครัฐ ตามลำดับ

ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากองค์กรปกครองท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์กรภาคประชาชน และองค์กรภาครัฐ ตามลำดับ

ด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานวัฒนธรรม ปัญหาและอุปสรรคเกิดองค์กรภาครัฐมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์กรปกครองท้องถิ่น และองค์กรภาคประชาชน ตามลำดับ

ด้านการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากองค์กรภาคประชาชนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์กรปกครองท้องถิ่น และองค์กรภาครัฐ ตามลำดับ

1.3 ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารจัดการงานวัฒนธรรม และแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม ดังนี้

1.3.1 ด้านการวางแผนการปฏิบัติงานวัฒนธรรม ได้แก่ สภาวัฒนธรรมควรควรมีการจัดทำแผนการปฏิบัติการงานวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและชัดเจนและให้สอดคล้องกับแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และควรที่จะมีการกำหนดนโยบายของภาครัฐที่จะทำให้สภาวัฒนธรรมสามารถวางแผนการปฏิบัติงานได้ชัดเจน

1.3.2 ด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ได้แก่

1.3.2.1 สภาวัฒนธรรมควรมีการวางแผนการติดตามและประเมินผลปรากฏอยู่ในแผนปฏิบัติการ เพื่อให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานวัฒนธรรมอย่างจริงจัง โดยมีนักวิชาการวัฒนธรรมต้องเป็นผู้ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม

1.3.2.2 การตรวจสอบหรือกำกับดูแลการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานวัฒนธรรมควรมีเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม เพื่อจะได้ทราบจุดอ่อนหรือจุดแข็งและแก้ปัญหาในการทำงานได้ทันเวลา

1.3.3 องค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ สภาวัฒนธรรมควรจัดอบรมหรือสัมมนาเครือข่ายวัฒนธรรมหรือจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อนำองค์ความรู้ใหม่ๆ มาเผยแพร่ให้แก่เครือข่ายวัฒนธรรมเพื่อจะได้นำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารและจัดการองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม และเป็นการสร้างจิตสำนึกในการรักษา สืบทอด และเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

1.3.4 การพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรอื่น ได้แก่ ภาครัฐและสภาวัฒนธรรมควรมีนโยบายที่ส่งเสริมการพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรปกครองท้องถิ่นและองค์กรอื่นๆในพื้นที่ เพื่อให้

ความช่วยเหลือการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม โดยเฉพาะองค์กรปกครองท้องถิ่นซึ่งมีงบประมาณที่จะทำงานด้านวัฒนธรรมจำนวนมาก

1.3.5 ทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานวัฒนธรรม ได้แก่ กระทรวงวัฒนธรรมควรจัดสรรงบประมาณให้กับสภาวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันสภาวัฒนธรรมขาดแคลนเทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์และบุคลากรในการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม

1.3.6 การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ได้แก่ สภาวัฒนธรรมควรส่งเสริมและสนับสนุนควรมีความสอดคล้องกับแต่ละท้องถิ่นและควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมของชุมชน/หมู่บ้าน

1.3.7 การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานวัฒนธรรม ได้แก่ ภาครัฐควรจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยหรืออุปกรณ์ที่จะใช้เป็สื่อหรือเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ให้กับสภาวัฒนธรรมและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือสื่อมวลชนเพื่อเป็นเครือข่ายในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางวัฒนธรรม

1.3.8 การเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม ได้แก่ สภาวัฒนธรรมควรมีการณรงค์ให้สถานศึกษามีอาสาสมัครเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมและส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรมในระดับตำบลหรือหมู่บ้านหรือสถานศึกษา

1.3.9 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้แก่ สภาวัฒนธรรมควรมีการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน เช่น การมอบประกาศเกียรติคุณให้กับผู้ให้ความร่วมมือที่ปรากฏแก่สังคมเพราะเป็น

2. การศึกษานโยบายเพื่อการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1 นโยบายเพื่อการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย

ผู้เชี่ยวชาญได้มีความเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ควรมีนโยบายเพื่อการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย ดังนี้

2.1.1 ผลักดันงานวัฒนธรรมให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้คนไทยได้ตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญ การรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรมความเป็นไทยให้ยั่งยืน

2.1.2 สนับสนุนให้งานวัฒนธรรมเป็นกลไกสำคัญในการรักษาความเป็นชาติและพัฒนาประเทศ โดยมีสภาวัฒนธรรมเป็นองค์กรหลักในการบูรณาการงานวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของทุกองค์กร

2.1.3 พัฒนาและส่งเสริมให้สภาวัฒนธรรมเป็นศูนย์กลางขององค์ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และขยายบทบาทให้สภาวัฒนธรรมเป็นศูนย์กลางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานความรู้และความเป็นไทย รวมทั้งส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่

เหมาะสมมาใช้ในการสร้างระบบการจัดเก็บองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม และพัฒนาช่องทางการเข้าถึงองค์ความรู้ให้มีความหลากหลาย

2.1.4 ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือระหว่างสภาวัฒนธรรมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อเป็นกลไกในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสภาวัฒนธรรม

2.1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเสนอนโยบายการบริหารงานสภาวัฒนธรรม การจัดทำแผนงานวัฒนธรรม เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของทุกชุมชน และเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ของนโยบายวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและเชื่อมโยงกับแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.1.6 ผลักดันให้มีการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบ เพื่อส่งเสริมการเป็นนิติบุคคลของสภาวัฒนธรรม ภายใต้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยจากการแทรกแซงจากหน่วยงานภาครัฐและการเมือง และมีภาครัฐสนับสนุนด้านงบประมาณและวิชาการ

2.1.7 สนับสนุนการพัฒนากระบวนการบริหารงานวัฒนธรรมและสมรรถนะบุคลากรสภาวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการงานวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.8 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ของสภาวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการสนับสนุนทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติ วางแนวทางเพื่อสร้างเครือข่ายสื่อมวลชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนางานวัฒนธรรม พร้อมกับขยายบทบาทให้สภาวัฒนธรรมเป็นศูนย์กลางในการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมในพื้นที่

2.2 แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย

ผู้เชี่ยวชาญได้มีความเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ควรมีแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย ดังนี้

2.2.1 นายกรัฐมนตรีและภาครัฐควรกำกับดูแลงานวัฒนธรรมและบรรจุนางานวัฒนธรรมให้เป็นวาระแห่งชาติ

2.2.2 สนับสนุนสภาวัฒนธรรมเป็นองค์กรระดับชาติที่สำคัญ เพื่อดำเนินงานส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาติ

2.2.3 สนับสนุนให้ประชาชนเกิดความตระหนัก และจิตสำนึกในการธำรงรักษาและดูแลวัฒนธรรมไทย

2.2.4 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีหรือวิถีชีวิต ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกองค์กรและประชาชนในพื้นที่ โดยมีสภาวัฒนธรรมเป็นแกนกลาง

2.2.5 พัฒนารฐานข้อมูลสารสนเทศด้านวัฒนธรรมให้ทันสมัยและเชื่อถือได้ เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์สูงสุด

2.2.6 ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม และให้มีช่องทางการเข้าถึงองค์ความรู้ที่หลากหลาย

2.2.7 สนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัยวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อทราบความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นมรดกของไทยอย่างถ่องแท้ซึ่งความรู้ดังกล่าวถือเป็นรากฐานของการดำเนินชีวิต เพื่อให้เห็นคุณค่าทำให้เกิดการยอมรับและนำไปใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมต่อไป

2.2.8 สนับสนุนสถานศึกษาให้บรรจุการเรียนการสอนเรื่องการรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ในหลักสูตร โดยมีกระบวนการและรูปแบบที่เหมาะสมกับท้องถิ่น

2.2.9 กำหนดรูปแบบและหลักการความร่วมมือในการดำเนินงานวัฒนธรรมระหว่างหน่วยงานต่างๆให้ชัดเจน

2.2.10 สนับสนุนองค์ความรู้ที่จำเป็นแก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการทำงานวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ

2.2.11 สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการให้ข้อคิดเห็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาวัฒนธรรมแห่งชาติ แผนพัฒนาวัฒนธรรมระดับภาค/ระดับจังหวัด/ระดับท้องถิ่นและแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.2.12 สร้างค่านิยมและจิตสำนึกให้กับประชาชนต่อบทบาทในการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรมของประชาชน

2.2.13 ปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบ เพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนสามารถดำเนินงานวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ภายใต้การกำกับและสนับสนุนจากภาครัฐ

2.2.14 ปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์ภูมิปัญญาไทยและจดลิขสิทธิ์ภูมิปัญญาไทยเพื่อรักษาภูมิปัญญาไทย เช่น ชื่อมวยไทย ชื่อข้าวหอมมะลิไทย เป็นต้น

2.2.15 เพิ่มพูนความรู้ให้กับบุคลากรสภาวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องทั้งด้านองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมและการบริหารจัดการงานวัฒนธรรม

2.2.16 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรตามความต้องการของสภาวัฒนธรรม

2.2.17 ส่งเสริมการจัดตั้งอาสาสมัครวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวร่วมในการทำงานวัฒนธรรม

2.2.18 ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณเพื่อการดำเนินงานวัฒนธรรม พร้อมทั้งจัดสวัสดิการให้กับสภาวัฒนธรรม

2.2.19 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ประชาชนนำไปใช้ประโยชน์และต่อยอดองค์ความรู้

2.2.20 สร้างเครือข่ายสื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม

2.2.21 สนับสนุนประชาสัมพันธ์เชิงรุกในการเผยแพร่การทำงานและผลงานของสภาวัฒนธรรม โดยใช้สื่อต่างๆให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสภาวัฒนธรรม

3. สำนวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ(ร่าง)นโยบายเพื่อการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรม

3.1 หัวหน้าส่วนราชการในส่วนภูมิภาคของกระทรวงวัฒนธรรมและสภาวัฒนธรรมทั่วประเทศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเห็นด้วยกับ(ร่าง)นโยบายเพื่อการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมทุกข้อ

3.2 การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ(ร่าง)นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมจากผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงวัฒนธรรมโดยการวิพากษ์ พบว่า ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงวัฒนธรรมเห็นด้วย (ร่าง)นโยบายและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมที่นำเสนอ

สรุปผลการวิจัย

นโยบายเพื่อการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมและแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทยที่ได้จากการวิจัยมีดังนี้

1. นโยบายเพื่อการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย

1.1 ผลักดันงานวัฒนธรรมให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้คนไทยได้ตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญ การรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรมความเป็นไทยให้ยั่งยืน

1.2 สนับสนุนให้งานวัฒนธรรมเป็นกลไกสำคัญในการรักษาความเป็นชาติและพัฒนาประเทศ โดยมีสภาวัฒนธรรมเป็นองค์กรหลักในการบูรณาการงานวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของทุกองค์กร

1.3 พัฒนาและส่งเสริมให้สภาวัฒนธรรมเป็นศูนย์กลางขององค์ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม และขยายบทบาทให้สภาวัฒนธรรมเป็นศูนย์กลางในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานความรู้และความเป็นไทย รวมทั้งส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาใช้ในการสร้างระบบการจดทะเบียนองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม และพัฒนาช่องทางการเข้าถึงองค์ความรู้ให้มีความหลากหลาย

1.4 ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือระหว่างสภาวัฒนธรรมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อเป็นกลไกในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสภาวัฒนธรรม

1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและเสนอแนะนโยบายการบริหารงานสภาวัฒนธรรม การจัดทำแผนงานวัฒนธรรม เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของทุกชุมชน และเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ของนโยบายวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและเชื่อมโยงกับแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.6 ผลักดันให้มีการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบ เพื่อส่งเสริมการเป็นนิติบุคคลของสภาวัฒนธรรม ภายใต้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยจากการแทรกแซงจากหน่วยงานภาครัฐ และการเมือง และมีภาครัฐสนับสนุนด้านงบประมาณและวิชาการ

1.7 สนับสนุนการพัฒนากระบวนการบริหารงานวัฒนธรรมและสมรรถนะบุคลากรสภาวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการงานวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.8 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ของสภาวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการสนับสนุนทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติ วางแนวทางเพื่อสร้างเครือข่ายสื่อมวลชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนางานวัฒนธรรม พร้อมกับขยายบทบาทให้สภาวัฒนธรรมเป็นศูนย์กลางในการประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรมในพื้นที่

2. แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานของสภาวัฒนธรรมในประเทศไทย

2.1 นายกรัฐมนตรีและภาครัฐควรกำกับดูแลงานวัฒนธรรมและบรรจุนงานวัฒนธรรมให้เป็นวาระแห่งชาติ

2.2 สนับสนุนสภาวัฒนธรรมเป็นองค์กรระดับชาติที่สำคัญ เพื่อดำเนินงานส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาติ

2.3 สนับสนุนให้ประชาชนเกิดความตระหนัก และจิตสำนึกในการธำรงรักษาและดูแลวัฒนธรรมไทย

2.4 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีหรือวิถีชีวิตด้วยการมีส่วนร่วมของทุกองค์กรและประชาชนในพื้นที่ โดยมีสภาวัฒนธรรมเป็นแกนกลาง

2.5 พัฒนารฐานข้อมูลสารสนเทศด้านวัฒนธรรมให้ทันสมัยและเชื่อถือได้ เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์สูงสุด

2.6 ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม และให้มีช่องทางการเข้าถึงองค์ความรู้ที่หลากหลาย

2.7 สนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัยวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อทราบความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นมรดกของไทยอย่างถ่องแท้ซึ่งความรู้ดังกล่าวถือเป็นรากฐานของการดำเนินชีวิต เพื่อให้เห็นคุณค่าทำให้เกิดการยอมรับและนำไปใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมต่อไป

2.8 สนับสนุนสถานศึกษาให้บรรจุการเรียนการสอนเรื่องการรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ในหลักสูตร โดยมีกระบวนการและรูปแบบที่เหมาะสมกับท้องถิ่น

2.9 กำหนดรูปแบบและหลักการความร่วมมือในการดำเนินงานวัฒนธรรมระหว่างหน่วยงานต่างๆให้ชัดเจน

2.10 สนับสนุนองค์ความรู้ที่จำเป็นแก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการทำงานวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ

2.11 สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการให้ข้อคิดเห็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาวัฒนธรรมแห่งชาติ แผนพัฒนาวัฒนธรรมระดับภาค/ระดับจังหวัด/ระดับท้องถิ่นและแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.12 สร้างค่านิยมและจิตสำนึกให้กับประชาชนต่อบทบาทในการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรมของประชาชน

2.13 ปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบ เพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนสามารถดำเนินงานวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ภายใต้การกำกับและสนับสนุนจากภาครัฐ

2.14 ปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์ภูมิปัญญาไทยและจดลิขสิทธิ์ภูมิปัญญาไทยเพื่อรักษาภูมิปัญญาไทย เช่น ชื่อมวยไทย ชื่อข้าวหอมมะลิไทย เป็นต้น

2.15 เพิ่มพูนความรู้ให้กับบุคลากรสภาวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องทั้งด้านองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมและการบริหารจัดการงานวัฒนธรรม

2.16 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรตามความต้องการของสภาวัฒนธรรม

2.17 ส่งเสริมการจัดตั้งอาสาสมัครวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวร่วมในการทำงานวัฒนธรรม

2.18 ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณเพื่อการดำเนินงานวัฒนธรรม พร้อมทั้งจัดสวัสดิการให้กับสภาวัฒนธรรม

2.19 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ประชาชนนำไปใช้ประโยชน์และต่อยอดองค์ความรู้

2.20 สร้างเครือข่ายสื่อมวลชนเพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานวัฒนธรรม

2.21 สนับสนุนประชาสัมพันธ์เชิงรุกในการเผยแพร่การทำงานและผลงานของสภาวัฒนธรรม โดยใช้สื่อต่างๆให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสภาวัฒนธรรม

บรรณานุกรม (Bibliography)

ภาษาไทย

กระทรวงวัฒนธรรม. ภารกิจและแนวทางการบริหารภารกิจของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

กระทรวงวัฒนธรรม. แนวทางการดำเนินงานวัฒนธรรมในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้.

กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ประสานราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2552.

กระทรวงวัฒนธรรม, สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. คู่มือการบริหารจัดการงาน

วัฒนธรรมของภาคีเครือข่ายวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.

กุลธน ธนาพงศธร. นโยบายของรัฐ : อะไร ทำไม และอย่างไร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

จตุรชัย ต๊ะคำ. “ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการกำหนดนโยบายท้องถิ่น : กรณีศึกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย.” วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2550.

- เฉลียว บุรีภักดิ์. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2545.
- ชนิตา รัชพลเมือง. เทคนิคการวิเคราะห์นโยบาย ชุดรวมบทความเล่มที่ 9. พิมพ์ครั้งที่ 6. รวบรวมและจัดพิมพ์โดย ทศพร ศิริสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- เซอร์โท ชามูเอล ซี. การจัดการสมัยใหม่ แปลโดย พจน์ นนทศักดิ์, ปิยะพันธ์ ปิงเมืองและสมศรี ศิริไหวประพันธ์. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า จำกัด, 2549.
- ทงศักดิ์ คุ่มไชนะ. หลักการพัฒนาชุมชน. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540.
- ทัศนีย์ อินะวงศ์นิษฐ์. “บทบาทผู้นำท้องถิ่นในกระบวนการกำหนดนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตกิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2550.
- ธีรพงษ์ มหาวิโร. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญรัฐ การพิมพ์, 2550.
- นงนุช ปาเชียว. “การดำเนินงานและแนวทางการพัฒนางานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2546.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง. เชียงใหม่ : ศิริลักษณ์การพิมพ์, 2547.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์, 2549.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2531.
- พจนีย์ มั่งคั่ง. “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมยุทธศาสตร์การสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.
- “พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546.” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 120 ตอนที่ 109 ก (4 พฤศจิกายน 2546) : 5.

- พิชัย สุขวุ่น. “การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์, อ่างถึงในสุจิตรา พิษณุวรานนท์. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ระดับ 5 ดาว : ศึกษาเฉพาะกลุ่มเกษตรกรปลูกผักปลอดสารพิษ ในเขตชานเมืองกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- มานพ จันทน์เทศ. “การนำเสนอรูปแบบการพัฒนานโยบายของสถาบันราชภัฏ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- มาลี ทันใจ. “การบริหารงานของสภาวัฒนธรรมอำเภอและตำบลในจังหวัดแพร่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545.
- รอนด้า ตันเถียร. “การศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาลของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- รัชตะ ตั้งศิริพัฒน์ และวิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร, “การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย,” วิชาการสาธารณสุข 12, 6 (พฤศจิกายน – ธันวาคม 2546) : 866.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.” ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก (24 สิงหาคม 2550): 10 – 28, 116.
- เอกสิทธิ์ หนูหนักดีและคณะ. “นโยบาย Soft Power เชิงรุกของญี่ปุ่น(ปลายทศวรรษ 1990-ปัจจุบัน).” วารสาร Japan watch project 3, 2 (เมษายน – มิถุนายน 52) : 21-22.
- วันแรม สมบูรณ์สาร. “บทบาทของคณะกรรมการสภาวัฒนธรรมอำเภอในจังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2548.
- ศิริอร ชันธหัตถ์. องค์กรและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอักษรพัฒนา จำกัด, 2547.
- ศุภชาติ บุญยะเพ็ญ. “การส่งเสริมงานวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- สมจิตต์ ลุประสงค์. “บริการสุขภาพจิต : การพัฒนานโยบาย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.

สมบัติ อารังวุธศ์. นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ.

พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2550.

สมพงษ์ ดุลยอนุกิจ. สังคมศาสตร์กับการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์, 2549.

สายสวาท ไชยวิญญา. “การประเมินประสิทธิผลในการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการ ปีงบประมาณ 2547 – 2549.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา การวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

สุรัสวดี ราชกุลชัย. การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. “ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร การศึกษา หน่วยที่ 5.” ใน ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการ บริหาร การศึกษา หน่วยที่ 5-8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2547.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม. คู่มือการจัดตั้ง สภาวัฒนธรรมตำบลและหมู่บ้าน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2551.

สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน กรุงเทพมหานคร : บริษัท บูม คัลเลอร์ไลน์ จำกัด, 2552.

เอมอร โกลละสุต. “ปัญหาการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดศรีสะเกษ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาไทยคดีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 2545.

อำนาจ อีระวนิช. การจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์, 2550.

ภาษาต่างประเทศ

Anderson, Jame E.. Public Policy-Making. Great Britain : Thomas Nelson and Sons, 1975.

Boyer, William W.. Policy Making by Government Agencies : The National Administrative System. New York : John Wiley & Sons, 1971.

Dunn, William N. Public Policy Analysis : An Introduction. Englewood Cliffs : Prentice-Hall, 1981.

Dye, Thomas R.. Understanding Public Policy. 4th ed. Englewood Cliffs : Prentice-Hall, 1981.

- Lasswell, Harold D., The Future of Political Science (Englewood Cliffs, N.J. : Prentice – Hall, Inc., 1963.
- Gray, Pual. Group Decision Support System Decision Support Systems. In Stohr, E.A & Konsynski, B.R. Information Systems and Decision Processes. Los Alamitos, Calif : IEEE Computer Society Press, 1992.
- Mitchell , R.K., B.R. Agle and D. J.Wood, "Towards a theory of stakeholder identification : defining the principle of who and what really counts," Academy of Management Review 22, 4 (1997) : 869.
- Heights Massachusetts : Allyn and Bacon, Inc., 1988.
- Riordon, อ้างถึงใน ศุภราภรณ์ ธรรมชาติ. “ การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง : กรณีศึกษาอำเภอละงู จังหวัดสตูล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.
- Smith, Billy L. Public policy and public participation : Engaging citizens and community in the development of public policy Halifax : Population and Public Health Branch, Atlantic Regional Office, Health Canada, 2003.
- Stoner James A.F. Management. London : Pentice Hall, 1978.
- United Nations. Popular Participation in Decision Making for Development (New York : United Nations Publication, 1978.
- Wayne, Mondy R. and Associates. Management : Concepts and Practices 4th ed. Needham Will, Allen & Margaret Kilvington, Stakeholder analysis [Online]. Accessed 16 March 2009 Available from <http://www.landcareresearch.co.nz/sal/stakeholder.asp>
- William, Erwin. Participation Management : Concept Theory and Implementation. Atlanta : Georgia State University, 1976.
- Yehezkel, Dror. Public Policy Making Re-examined. Scranton ,Penn : Chandler Publishing, 1968.